

(อม.๓๓)

คำพิพากษา

คดีหมายเลขดำที่ อม. ๔/๒๕๖๕

คดีหมายเลขแดงที่ อม. ๘/๒๕๖๖

ในพระปรมาภิไธยพระมหากษัตริย์

ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

วันที่ ๒๕ เดือน เมษายน พุทธศักราช ๒๕๖๖

ระหว่าง	{	อัยการสูงสุด	โจทก์
		นายอนุรักษ์ ตั้งปณิธานนท์	จำเลย

เรื่อง ความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ความผิดต่อพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ
ว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

โจทก์ฟ้องว่า ขณะเกิดเหตุ จำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง
จังหวัดมุกดาหาร สังกัดพรรคเพื่อไทย ตำแหน่งกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติ
งบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ และได้รับแต่งตั้งให้เป็นอนุกรรมการ
แผนงานบูรณาการ ๒ ในคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่าย
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สภาผู้แทนราษฎร มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการเสนอญัตติ
และพิจารณาร่างพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ร่างพระราชบัญญัติต่าง ๆ การควบคุม
บริหารราชการแผ่นดินโดยการตั้งกระทู้ถาม การเปิดอภิปรายทั่วไป การตั้งกรรมการ การเข้าชื่อ

ถอดถอนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ การให้ความเห็นชอบแต่งตั้งบุคคลเป็นนายกรัฐมนตรี และการแก้ไขเพิ่มเติมรัฐธรรมนูญ และในฐานอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ มีอำนาจหน้าที่พิจารณางบประมาณเกี่ยวกับการบูรณาการทรัพยากรน้ำของ ๙ กระทรวง ๑๗ หน่วยงาน และการบูรณาการด้านการคมนาคมและโลจิสติกส์ของ ๘ กระทรวง ๒๑ หน่วยงาน และสรุปผลรายงานผลการพิจารณาเสนอคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ซึ่งคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ คัดเลือกให้จำเลยเป็นรองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง จำเลยจึงเป็นเจ้าพนักงาน และสมาชิกสภานิติบัญญัติแห่งรัฐ ตามประมวลกฎหมายอาญากับเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และเจ้าพนักงานของรัฐ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ เมื่อระหว่างวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ถึงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ เวลากลางวันต่อเนื่องกัน ในการประชุมคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สภาผู้แทนราษฎร ที่ประชุมได้พิจารณางบประมาณภาพรวมของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จำเลยในฐานะกรรมการวิสามัญฯ ได้ซักถามและโต้แย้งงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลหลายครั้ง เกี่ยวกับโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ว่า เป็นการจัดซื้อจัดจ้างแบบเฉพาะเจาะจงให้ผู้รับจ้างรายใดรายหนึ่ง และมีการกำหนดราคาในส่วนของอัตราราคางานต่อหน่วยของค่าขุดเจาะน้ำบาดาลสูงเกินไป พร้อมทั้งขอแบบแปลนและประมาณราคาโครงการจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และตั้งข้อซักถามในโครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตร ค่าที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง ค่าก่อสร้างแหล่งน้ำเกี่ยวกับการประมาณราคาก่อสร้างและตั้งวงเงินงบประมาณในการก่อสร้างแหล่งน้ำของแต่ละจังหวัด ในการประชุมดังกล่าว นายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล พร้อมเจ้าหน้าที่ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้ชี้แจงตอบข้อซักถามของจำเลยครบถ้วนแล้ว แต่จำเลยยังคงซักถามโต้แย้งในประเด็นเดิมเกี่ยวกับราคาก่อสร้างในแต่ละโครงการที่สูงเกินไป ซึ่งต่อมาเมื่อวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๗๐๒/๓๗๔๕ ชี้แจงตอบประเด็นคำถามดังกล่าว และจัดส่งเอกสารหลักฐานเพิ่มเติมเกี่ยวกับแบบแปลนและประมาณราคาของโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลทั้งหมด ให้คณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔

สภาผู้แทนราษฎร ครบถ้วน รวมถึงส่งเอกสารดังกล่าวให้จำเลยด้วย ต่อมาวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลากลางวันหลังเที่ยง จำเลยได้บังอาจเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สินเป็นเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท โดยมีชอบจาก นายศักดิ์ดา เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งหน้าที่ของจำเลย โดยจำเลยโทรศัพท์พูดคุยกับ นายศักดิ์ดา ว่า “พຼ່ງนี้ขอเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท” นายศักดิ์ดา จึงถามว่า “เหตุใดจึงต้องงบประมาณเยอะจัง” จำเลยตอบว่า “ไม่ได้ตั้งงบประมาณ แต่ขอเป็นเงินสด” นายศักดิ์ดา ตอบว่า “เงินเยอะขนาดนั้น จะไปหาจากที่ไหน” จำเลยตอบว่า “ถ้าอย่างนั้น ของานโครงการในภาคอีสานทั้งหมด” นายศักดิ์ดา ตอบว่า “ไม่ได้ เนื่องจากงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เป็นงานประเภท e-bidding” จำเลยตอบว่า “ถ้าอย่างนั้น ของงานที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท” นายศักดิ์ดา จึงตอบว่า “ไม่ได้ เนื่องจากโครงการที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท เจ้าหน้าที่ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลก็จะเป็นผู้ดำเนินการเองอยู่แล้ว” จำเลยตอบว่า “ถ้าไม่ให้ก็จะตั้งงบประมาณของกรม ๑๐ เปอร์เซ็นต์” นายศักดิ์ดา ตอบว่า “หากจะตั้งงบประมาณ ๑๐ เปอร์เซ็นต์ของแต่ละโครงการแบบนั้น กรมทรัพยากรน้ำบาดาลก็จะทำงานไม่ได้ หากจะตัดให้ตัดเป็นโครงการหรือเป็นรายแห่ง” จากนั้น ต่อมาวันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ได้พิจารณางบประมาณรายจ่ายแผนงานบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำเลยในฐานะรองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง ได้ซักถามและตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลในประเด็นเดิมถึงราคาค่าก่อสร้างต่อพื้นที่ของการเจาะบ่อน้ำบาดาลในแต่ละพื้นที่ที่สูงกว่าเอกชนดำเนินการ และเหตุใดจึงไม่จ้างเอกชน ซึ่งประเด็นดังกล่าวผู้แทนจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาลได้ชี้แจงพร้อมส่งเอกสารต่อที่ประชุมคณะกรรมการวิสามัญฯ และได้ส่งเอกสารแบบแปลนและประมาณราคาของโครงการขุดเจาะบ่อน้ำบาดาลดังกล่าวให้แก่จำเลยแล้วเช่นกัน แต่จำเลยยังคงซักถามในประเด็นเดิม ซึ่งทำให้การประชุมพิจารณางบประมาณล่าช้า ไม่อาจหาข้อสรุปเพื่อลงมติได้ หากการพิจารณาของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลไม่ผ่านการพิจารณาจากคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ และคณะกรรมการวิสามัญฯ พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ สภาผู้แทนราษฎร ย่อมไม่อาจตราเป็นพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ในส่วนการเบิกจ่าย

งบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ อันเกิดความเสียหายแก่กรมทรัพยากรน้ำบาดาล กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และเสียหายแก่ทางราชการ การกระทำของจำเลยดังกล่าวเป็นการเรียก รับ หรือยอมจะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดสำหรับจำเลยโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใดในตำแหน่งของจำเลย ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ และเป็นการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้หนึ่งผู้ใด หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริต เหตุเกิดที่แขวงถนนนครไชยศรี เขตดุสิต และแขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ต่อเนื่องกัน ขอให้ลงโทษตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒, ๑๗๓ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙, ๑๕๗

จำเลยให้การปฏิเสธ

พิเคราะห์คำฟ้อง คำให้การ พยานหลักฐานตามทางไต่สวนของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ประกอบสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ตลอดจนคำแถลงปิดคดีของจำเลยแล้ว ข้อเท็จจริงเบื้องต้นรับฟังได้ว่า ขณะเกิดเหตุจำเลยดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแบบแบ่งเขตเลือกตั้ง เขตเลือกตั้งที่ ๑ จังหวัดมุกดาหาร สังกัดพรรคเพื่อไทย โดยได้รับการเลือกตั้งให้ดำรงตำแหน่งตั้งแต่วันที่ ๒๔ มีนาคม ๒๕๖๒ และพ้นจากตำแหน่งเมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๖๔ อันเป็นวันที่ศาลฎีกามีคำสั่งให้จำเลยคดีนี้หยุดปฏิบัติหน้าที่ตามคำพิพากษาศาลฎีกาคดีหมายเลขแดงที่ คมจ.๑/๒๕๖๖ ในคราวประชุมสภาผู้แทนราษฎร ชุดที่ ๒๕ ปีที่ ๒ ครั้งที่ ๙ (สมัยสามัญประจำปีครั้งที่หนึ่ง) เป็นพิเศษ ที่ประชุมได้พิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ แล้วลงมติรับหลักการ และตั้งกรรมาธิการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ขึ้นคณะหนึ่ง จำนวน ๗๒ คน โดยจำเลยได้รับแต่งตั้งให้เป็นกรรมาธิการวิสามัญในคณะดังกล่าวด้วย ตามเอกสารหมายเลข ๑๕ ในการประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๑๗ กรกฎาคม ๒๕๖๓ คณะกรรมาธิการวิสามัญฯ ประชุมพิจารณางบประมาณภาพรวมของกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ในการประชุมครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๓ และครั้งที่ ๑๑/๒๕๖๓ วันที่ ๒๑ และวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ ประชุมพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลและกรมทรัพยากรน้ำ ในการประชุมดังกล่าว

จำเลยในฐานะกรรมการวิสามัญฯ ตั้งข้อสังเกตและซักถามเกี่ยวกับโครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรด้วยพลังงานแสงอาทิตย์ และโครงการจัดหาแหล่งน้ำบาดาลระยะไกลเพื่อแก้ปัญหาในพื้นที่แล้งซ้ำซากหรือน้ำเค็มว่า เหตุใดมีการตั้งวงเงินงบประมาณในการก่อสร้างแหล่งน้ำของแต่ละจังหวัดมีจำนวนเงินเท่ากัน พร้อมกับขอรายละเอียดโครงการและเอกสารแบบแปลนและประมาณราคาเพื่อพิจารณาว่ามีราคาแพงหรือไม่ ซึ่ง นายศักดิ์ดา ได้ชี้แจงตอบข้อซักถามและแจ้งว่า สำหรับแบบแปลนและประมาณราคาจะจัดส่งให้ในภายหลัง ตามรายงานการประชุมเอกสารหมาย จ. ๑๗ หน้า ๗๙๔ และในการประชุมครั้งที่ ๑๗/๒๕๖๓ เมื่อวันที่ ๒๔ กรกฎาคม ๒๕๖๓ คณะกรรมการวิสามัญฯ มีมติแต่งตั้งอนุกรรมการในคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๘ คณะ คณะละ ๑๐ คน คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ เป็นคณะที่ ๘ ประกอบด้วยจำเลยและบุคคลอื่นอีก ๙ คน มีอำนาจหน้าที่พิจารณางบประมาณเกี่ยวกับการบูรณาการทรัพยากรน้ำของ ๙ กระทรวง ๑๗ หน่วยงาน และการบูรณาการด้านการคมนาคมและโลจิสติกส์ของ ๘ กระทรวง ๒๑ หน่วยงาน และสรุปผลรายงานผลการพิจารณาเสนอคณะกรรมการวิสามัญฯ ซึ่งที่ประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ คัดเลือกให้ นางสาวแนน บุญยธิดา สมชัย เป็นประธานคณะอนุกรรมการ จำเลยเป็นรองประธานคณะอนุกรรมการ คนที่หนึ่ง และ นางนันทนา สงฆ์ประชา เป็นเลขานุการคณะอนุกรรมการ ตามเอกสารหมาย จ.๑๘ หน้า ๖๖๗ ถึง ๖๗๒ วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล มีหนังสือ ด่วนที่สุด ที่ ทส ๐๗๐๒/๓๗๔๕ ถึงประธานคณะกรรมการวิสามัญฯ ขอส่งเอกสารประกอบการชี้แจง (เพิ่มเติม) ตามเอกสารหมาย จ.๒๐ หน้า ๙๓๓ ถึง ๑๐๑๖ วันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ ในการประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๓ ก่อนเลิกประชุม นางสาวแนน แจ้งที่ประชุมว่า นัดประชุมครั้งต่อไปวันพุธที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ เพื่อพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำ กรมทรัพยากรน้ำบาดาล และกรมโยธาธิการและผังเมือง ตามลำดับเลิกประชุมเวลา ๑๘.๔๐ นาฬิกา ตามเอกสารหมาย จ.๒๑ หน้า ๑๑๔๑/๑ หลังเลิกประชุมจำเลย นางสาวแนน นางนันทนา และ นายจักร์ธน พัวช่วย อนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ นั่งอยู่ในห้องประชุมเพื่อรับประทานอาหารเย็น และมีเจ้าหน้าที่ฝ่ายเลขานุการอยู่สรุปการประชุมในวันนั้น และเตรียมเอกสารการประชุมในวันถัดไป ต่อมาเวลา ๑๙.๐๗ นาฬิกา นางนันทนา ได้โทรศัพท์ไปหา

นายศักดิ์ดา ซึ่งขณะนั้นอยู่กับ พลตำรวจตรี วิวัฒน์ ชัยสังฆะ และเพื่อนชื่อ นายเต๋อ ที่ร้านอาหารเปียร์หิมะ ในหมู่บ้านประชานิเวศน์ ๑ ถนนเทศบาลสงเคราะห์ แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร นางนันทนา บอก นายศักดิ์ดา ว่า มีเรื่องด่วนเป็นเรื่องสำคัญให้ นายศักดิ์ดา โทรศัพท์ไปที่หมายเลข ๐๘๑๘๗๒๕๙๕๙ โดยไม่บอกว่าเป็นหมายเลขโทรศัพท์ของผู้ใดและเรื่องอะไร นายศักดิ์ดา โทรศัพท์ไปยังหมายเลขดังกล่าวแต่ไม่มีผู้รับสาย ต่อมาจำเลยเป็นผู้ใช้โทรศัพท์หมายเลขดังกล่าว ติดต่อกลับมาหา นายศักดิ์ดา ๒ ครั้ง เวลา ๑๙.๒๐ นาฬิกา สนทนาเป็นระยะเวลา ๕๖๕ วินาที และเวลา ๑๙.๓๔ นาฬิกา สนทนาเป็นระยะเวลา ๓๖๕ วินาที ตามข้อมูลการใช้งานโทรศัพท์เคลื่อนที่ เอกสารหมายเลข จ.๒๕ หน้า ๑๕๖๔ ถึง ๑๕๖๗ วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ ในการประชุม คณะอนุกรรมการพิจารณาแผนงานบูรณาการ ๒ ครั้งที่ ๔/๒๕๖๓ ในช่วงเช้า จำเลยเข้าร่วมประชุม มีข้อสังเกตและซักถามเกี่ยวกับโครงการพัฒนาน้ำบาดาลเพื่อการเกษตรที่หน่วยงานเป็นผู้ดำเนินการเอง ราคาต่อแห่ง ๑๗๑,๐๐๐ บาท และการเบิกจ่ายค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าน้ำมัน เนื่องจากรถที่เจาะเป็นของราชการ พร้อมกับขอแบบแปลนและประมาณราคาจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ซึ่ง นายศักดิ์ดา นายกุศล โชติรัตน์ รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล นายสุรินทร์ วรกิจจารัง ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาน้ำบาดาล กรมทรัพยากรน้ำบาดาล ได้ชี้แจงตอบข้อซักถามว่า กรมทรัพยากรน้ำบาดาลมีบุคลากรที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ นักธรณีวิทยา และช่างเจาะที่มีประสบการณ์ รวมถึงมีเครื่องเจาะบ่อบาดาล สามารถขุดเจาะได้งานคุณภาพสูงกว่าการว่าจ้างเอกชน พร้อมกับนำแบบแปลนฉายขึ้นจอโปรเจคเตอร์ ประกอบการชี้แจง และผู้แทนจากสำนักงบประมาณชี้แจงว่า ราคา ๑๗๑,๐๐๐ บาท เป็นราคา ตามบัญชีราคามาตรฐานในลักษณะงานดำเนินการเอง ซึ่งจะกำหนดค่าน้ำมัน ค่าวัสดุ ตามอัตราราคางานต่อหน่วย ตามมาตรฐานของสำนักงบประมาณไม่มีการตั้งงบประมาณซ้ำซ้อน ตามรายงานการประชุม เอกสารหมายเลข จ. ๒๑ หน้า ๑๑๕๔/๑ ในการชี้แจงช่วงหนึ่ง นายศักดิ์ดา พูดต่อที่ประชุมว่า “ท่าน (จำเลย) ก็คุยกับผมหลายรอบ ผมอัดเทปไว้นะครับ” และช่วงใกล้เที่ยง นายศักดิ์ดา พูดต่อที่ประชุมว่า “พูดกันไม่รู้เรื่องหรอก เพราะเมื่อคืนนี้มีอนุกรรมการคนหนึ่งโทรไปหาผมตบทรัพย์ผม ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ผมจะไปแถลงข่าว” แต่ข้อความหลังไม่มีการบันทึกไว้ในรายงานการประชุม และพักการประชุมเวลา ๑๑.๕๕ นาฬิกา ในช่วงบ่ายมีการประชุมพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลต่อ แต่จำเลยไม่ได้เข้าร่วมประชุม คณะอนุกรรมการพิจารณาแผนงานบูรณาการ ๒

พิจารณามีมติเห็นควรปรับลดงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท เหตุผลการปรับลดเพื่อประหยัดค่าใช้จ่าย/ปรับลดเป้าหมาย ตามรายงานการประชุมเอกสารหมาย จ.๒๑ หน้า ๑๕๕๗ ถึง ๑๖๘ และรายงานผลการพิจารณาเอกสารหมาย จ.๒๖ หน้า ๑๕๙๒ ต่อมา มีผู้ร้องเรียนการกระทำของจำเลยและ นางนันทนา ต่อคณะกรรมการ ป.ป.ช. ซึ่งคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติรับเรื่องและมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนเพื่อดำเนินการไต่สวน คณะกรรมการไต่สวน ดำเนินการไต่สวนและแจ้งข้อกล่าวหาให้จำเลยและ นางนันทนา ทราบแล้ว และสรุปสำนวน พร้อมความเห็นเสนอคณะกรรมการ ป.ป.ช. พิจารณา คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติสำหรับการกระทำ ของ นางนันทนา ว่าไม่มีมูลให้ข้อกล่าวหาตกไป แต่ให้ส่งเรื่องให้ประธานสภาผู้แทนราษฎรดำเนินการ ตามอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการกระทำที่อาจจะฝ่าฝืนจริยธรรมของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรตามกฎหมายต่อไป และมีมติสำหรับการกระทำของจำเลยว่ามีมูลความผิดอาญาตามข้อกล่าวหาและเป็นการฝ่าฝืน หรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ในส่วนคดีอาญาให้ส่งรายงาน เอกสาร และความเห็นไปยังโจทก์ยื่นฟ้องเป็นคดีนี้ ในส่วนคดีฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง คณะกรรมการ ป.ป.ช. เป็นผู้ร้องยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาเป็นคดีหมายเลขดำที่ คมจ. ๔/๒๕๖๔ คดีดังกล่าว ศาลฎีกามีคำพิพากษาว่า ผู้คัดค้าน (จำเลย) ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา ๒๓๕ วรรคหนึ่ง (๑) และมาตรฐานทางจริยธรรม ของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ รวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน และหัวหน้าหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๗ ข้อ ๘ ข้อ ๙ ประกอบข้อ ๒๗ วรรคหนึ่ง ตามคำพิพากษาคดีหมายเลขแดงที่ คมจ. ๑/๒๕๖๖ ของศาลฎีกา

ปัญหาต้องวินิจฉัยประการแรกมีว่า การไต่สวนคดีนี้ในชั้นคณะกรรมการ ป.ป.ช. ชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ จำเลยให้การต่อสู้ว่า ในชั้นไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. โดยคณะกรรมการไต่สวน จำเลยขอขยายระยะเวลายื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา และมีหนังสือ ไปยังกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ผ่านรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อขอเอกสารมาประกอบคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา คือ แบบแปลนการก่อสร้าง ประมาณราคาก่อสร้าง และรายละเอียดที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นผู้ดำเนินการเอง แต่จำเลยยังไม่ได้รับเอกสาร จำเลยจึงมีหนังสือลงวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๖๓ (ที่ถูกต้อง ๒๕๖๔) ขอให้ประธานกรรมการไต่สวน

ดำเนินการติดตามและเร่งรัดเอกสารดังกล่าว แต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. กลับไม่ดำเนินการเรียกเอกสารตามคำขอของจำเลย และจำเลยมีหนังสือลงวันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๓ (ที่ถูก ๒๕๖๔) ขอให้ประธานกรรมการไต่สวนเรียกพยานบุคคล คือ พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง นายชาดา ไทยเศรษฐ์ นางสาวแนน บุญยธิดา สมชัย และ นายจักรรัตน์ พัวช่วย มาไต่สวน แต่คณะกรรมการไต่สวนเรียก นางสาวแนน เพียงคนเดียวมาไต่สวน โดยไม่ได้บันทึกเหตุผลไว้ในสำนวนการไต่สวนหรือรายงานการไต่สวนเบื้องต้น และเร่งรีบสรุปสำนวน อันเป็นการไม่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ และระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ว่าด้วยการตรวจสอบและไต่สวน พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๗๗ การไต่สวนของคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงไม่ชอบด้วยกฎหมาย นั้น เห็นว่า ในปัญหานี้ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๔๖ บัญญัติให้คณะกรรมการไต่สวนต้องดำเนินการเพื่อให้ได้ข้อเท็จจริงที่ถูกต้องตรงตามความเป็นจริงที่เกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นคุณหรือเป็นโทษต่อผู้ถูกกล่าวหา พยานหลักฐานใดที่ผู้ถูกกล่าวหาอ้างส่ง คณะกรรมการไต่สวนจะไม่รับด้วยเหตุล่วงเลยเวลาหรือผิดขั้นตอนมิได้ เว้นแต่คณะกรรมการ ป.ป.ช. จะมีมติชี้มูลแล้ว หรือเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาจงใจประวิงเวลาหรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต และในกรณีที่ผู้ถูกกล่าวหาขอให้คณะกรรมการไต่สวน เรียกบุคคลหรือเอกสารจากบุคคลใด ให้คณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือพนักงานไต่สวนดำเนินการตามที่ร้องขอ แต่ผู้ถูกกล่าวหาต้องร้องขอภายในสามสิบวัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้งข้อกล่าวหา ทั้งนี้ เว้นแต่คณะกรรมการไต่สวนเห็นว่าผู้ถูกกล่าวหาจงใจประวิงเวลาหรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต หรือบุคคลหรือเอกสารที่ขอให้เรียกนั้นไม่มีผลต่อการวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. แต่ต้องบันทึกเหตุอันไว้ในสำนวนการไต่สวนหรือรายงานการไต่สวนเบื้องต้นด้วย ซึ่งตามระเบียบคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ว่าด้วยการตรวจสอบและไต่สวน พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๗๗ กำหนดไว้ทำนองเดียวกัน และตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๗๐ ในการไต่สวน หากคณะกรรมการไต่สวน เห็นว่ามีพยานหลักฐานเพียงพอที่จะสนับสนุนข้อกล่าวหาว่ามีมูลความผิด กรรมการหรือพนักงานไต่สวนแจ้งให้ผู้ถูกกล่าวหาทราบและกำหนดระยะเวลาตามสมควรที่ผู้ถูกกล่าวหาจะมาชี้แจงข้อกล่าวหา และแสดงพยานหลักฐานหรือนำพยานบุคคลมาให้ปากคำประกอบการชี้แจง ดังนี้ การไต่สวนพยานหลักฐาน

จะมากนักน้อยเพียงใด ย่อมเป็นดุลพินิจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. หรือคณะกรรมการไต่สวนที่จะไต่สวนบุคคล หรือพยานเอกสารใดเป็นพยานก็ได้ และหากเห็นว่าข้อเท็จจริงตามทางไต่สวนเพียงพอแก่การวินิจฉัยแล้ว ก็ไม่จำเป็นต้องเรียกพยานมาทำการไต่สวนอีก หากพยานที่ไม่ไต่สวนนั้นเป็นพยานที่ถูกกล่าวหา ร้องขอให้เรียกมาไต่สวนก็ต้องบันทึกเหตุที่ไม่เรียกให้ไว้ในสำนวนการไต่สวนหรือรายงานการไต่สวนเบื้องต้นไว้ด้วย

คดีนี้ข้อเท็จจริงจากการไต่สวนได้ความว่า คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีคำสั่งที่ ๑๙๒/๒๕๖๓ ลงวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๓ แต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนเพื่อดำเนินการไต่สวนกรณีกล่าวหาจำเลย และ นางนันทนา สงฆ์ประชา ว่ากระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ ตามเอกสารหมาย จ. ๖ อันเป็นการแต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนโดยชอบแล้ว ต่อมาคณะกรรมการไต่สวนได้ทำการไต่สวน พยานบุคคล รวม ๑๗ ปาก และรวบรวมพยานเอกสาร ๑๐ รายการ หลังจากนั้น วันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๖๔ จึงมีบันทึกการแจ้งข้อกล่าวหาแก่จำเลย และแจ้งให้จำเลยชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ภายใน ๑๕ วัน นับแต่วันที่ถือว่าได้รับทราบข้อกล่าวหา ตามเอกสารหมาย จ.๑๐ แต่จำเลย ขอขยายระยะเวลายื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ๓ ครั้ง ซึ่งคณะกรรมการไต่สวนอนุญาตให้จำเลย ขยายระยะเวลายื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาถึงวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๖๔ ต่อมาวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๖๔ จำเลยมีหนังสือถึงประธานกรรมการไต่สวนอ้างว่า จำเลยเพิ่งได้รับหนังสือแจ้งอนุญาตให้ขยายระยะเวลา เมื่อวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๖๔ และเนื่องจากอยู่ในช่วงสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโควิด-๑๙ ทำให้การเดินทางไม่สะดวก จึงขอขยายระยะเวลายื่นเอกสารชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาครั้งที่ ๔ เป็นเวลา ๓๐ วัน ถึงวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ตามหนังสือเอกสารหมาย ล.๕ แสดงให้เห็นว่าจำเลยไม่ได้ร้องขอให้ คณะกรรมการไต่สวนหมายเรียกเอกสารดังกล่าวจากกรมทรัพยากรน้ำบาดาลมาเป็นพยานหลักฐาน ประกอบการไต่สวนของคณะกรรมการไต่สวนโดยตรง เพียงแต่จำเลยขอให้ติดตามและเร่งรัด ให้กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจัดส่งเอกสารให้จำเลยเพื่อจะนำมาประกอบการทำคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา ของตนเท่านั้น ซึ่งการที่จำเลยจะอ้างพยานเอกสารดังกล่าว จำเลยชอบที่จะต้องยื่นคำชี้แจงมาก่อนแล้ว จึงจะอ้างพยานมาเพื่อสนับสนุนคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา เมื่อขณะนั้นจำเลยยังไม่ได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา กรณีจึงไม่มีประเด็นตามคำชี้แจงของจำเลยที่คณะกรรมการไต่สวนจะต้องพิจารณาเรียกเอกสารมา การที่คณะกรรมการไต่สวนใช้ดุลพินิจไม่ดำเนินการติดตามเร่งรัดเอกสารตามที่จำเลยร้องขอในกรณีเช่นนี้ ถือไม่ได้ว่าเป็นการไม่ปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องดังกล่าว ที่จำเลยอ้างว่า คณะกรรมการไต่สวน

ไม่เรียกพยานบุคคลตามที่จำเลยร้องขอมาไต่สวนโดยไม่บันทึกเหตุนั้นไว้ในรายงานการไต่สวนหรือรายงานการไต่สวนเบื้องต้น และเร่งรีบสรุปสำนวน นั้น ได้ความตามทางไต่สวนว่า วันที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๖๔ จำเลยมีหนังสือขอให้ประธานกรรมการไต่สวนเรียกพยานบุคคล คือ พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง นายชาดา ไทยเศรษฐ์ นางสาวแนน บุญยธิดา สมชัย และ นายจักรรัตน์ พัวช่วย มาไต่สวนตามหนังสือเอกสารหมายเลข ๑๖ ซึ่งขณะนั้น จำเลยยังไม่ได้ยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา แต่คณะกรรมการไต่สวนเรียกนางสาวแนน มาไต่สวนคนเดียว ส่วนบุคคลอื่นไม่เรียกมาไต่สวนตามที่จำเลยร้องขอ โดยคณะกรรมการไต่สวนได้มีการบันทึกเหตุไว้ในรายงานและสำนวนการไต่สวนว่า จำเลยยื่นคำร้องขอเกินระยะเวลา ๓๐ วัน นับแต่วันได้รับแจ้งข้อกล่าวหา ทั้งคำร้องมิได้ระบุว่า บุคคลดังกล่าวเกี่ยวข้องหรือรู้เห็นเหตุการณ์เกี่ยวกับการเรียกรับเงิน นายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาลเมื่อวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ หรือไม่ อย่างไร บุคคลที่จำเลยขอให้เรียกหรือไต่สวนไม่มีผลต่อการวินิจฉัยของคณะกรรมการไต่สวน และเป็นการจงใจประวิงเวลา หรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต จึงมีมติงดเรียกหรือไต่สวนพยานบุคคล ๓ ปาก ดังกล่าวตามรายงานและสำนวนการไต่สวนเอกสารหมายเลข จ.๑ หน้า ๗๗ ถึง ๗๘ จึงเห็นได้ว่า คณะกรรมการไต่สวนได้พิจารณาแล้วเห็นว่าเป็นกรณีจำเลยจงใจประวิงเวลา หรือใช้สิทธิโดยไม่สุจริต หรือบุคคลหรือเอกสารที่ขอให้เรียกนั้นไม่มีผลต่อการวินิจฉัยของคณะกรรมการ ป.ป.ช. และได้บันทึกเหตุนั้นไว้ในสำนวนการไต่สวนหรือรายงานการไต่สวนเบื้องต้นด้วย ถือได้ว่าการปฏิบัติตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องครบถ้วนแล้ว นอกจากนั้น เมื่อพิจารณาจากรายงานและสำนวนการไต่สวนของคณะกรรมการไต่สวนตามเอกสารหมายเลข จ. ๑ แล้วปรากฏว่า ได้มีการไต่สวนพยานบุคคลมากถึง ๑๗ ปาก บ่งชี้ว่าคณะกรรมการไต่สวนมิได้ไต่สวนข้อเท็จจริงอย่างรวบรัด อีกทั้งได้อนุญาตให้จำเลยขยายระยะเวลายื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาหลายครั้ง จนกระทั่งจำเลยมีหนังสือยื่นคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาพร้อมเอกสารต่อคณะกรรมการไต่สวนเมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม ๒๕๖๔ ตามเอกสารหมายเลข จ. ๔๖ อันเป็นการให้โอกาสจำเลยชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาอย่างเต็มที่ หลังจากนั้น วันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๔ คณะกรรมการ ป.ป.ช. ได้มีมติชี้มูล แสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการ ป.ป.ช. มิได้เร่งรีบสรุปสำนวนตามที่จำเลยอ้าง แต่อย่างไร การไต่สวนคดีนี้ ในชั้นคณะกรรมการ ป.ป.ช. จึงชอบด้วยกฎหมาย ข้ออ้างของจำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้น

ปัญหาต้องวินิจฉัยประการต่อไปมีว่า จำเลยได้กระทำตามข้อกล่าวหาในฟ้องหรือไม่ทางใต้สวนได้ความจาก นายศักดิ์ดา วิเชียรศิลป์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เบิกความว่า ในการประชุมคณะกรรมการวิสามัญฯ เมื่อวันที่ ๑๗ วันที่ ๒๑ และวันที่ ๒๒ กรกฎาคม ๒๕๖๓ จำเลยซึ่งเป็นกรรมการวิสามัญฯ ชักถามและโจมตีเกี่ยวกับงบประมาณและโครงการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลว่า มีการกำหนดงบประมาณไม่คุ้มค่า การขุดเจาะบ่อบาดาลมีราคาแพง การบริหารจัดการไม่จัดจ้างเอกชนเป็นผู้ดำเนินการ รวมถึงการทุจริต โดยมีการนำภาพโครงการมาเสนอต่อที่ประชุม แต่ภาพดังกล่าวไม่ใช่ลักษณะบ่อของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ซึ่ง นายจตุพร บุรุษพัฒน์ ปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ชี้แจงตอบข้อซักถาม และพยานกับคณะเจ้าหน้าที่ก็ได้ชี้แจงตอบข้อซักถามไปแล้วเช่นกัน แต่จำเลยยังคงติดใจซักถามในคำถามเดิมอยู่ วันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๖๓ กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจัดส่งเอกสารประกอบการชี้แจงเพิ่มเติมให้คณะกรรมการวิสามัญฯ ตามเอกสารหมายเลข จ.๒๐ และส่งไปให้จำเลยด้วย ต่อมาวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลา ๑๙.๐๗ นาฬิกา ขณะที่พยานอยู่กับ พลตำรวจตรี วิวัฒน์ ชัยสังฆะ และเพื่อนชื่อ นายเต๋อ ที่ร้านอาหารเบียร์หิมะในหมู่บ้านประชาธิเวศน์ ๑ นางนันทนา อนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ โทรศัพท์มาหาพยานบอกว่า มีเรื่องด่วนสำคัญให้พยานโทรศัพท์ไปที่หมายเลข ๐๘ ๑๘๗๒ ๕๕๕๕ โดยไม่บอกว่าเป็นหมายเลขโทรศัพท์ของผู้ใดและเรื่องอะไร ซึ่งพยานคิดว่าน่าจะเป็นเรื่องเกี่ยวกับงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลที่จะเข้าที่ประชุม คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ต่อมาเวลา ๑๙.๑๐ นาฬิกา พยานจึงโทรศัพท์ไปยังหมายเลขดังกล่าว แต่ไม่มีผู้รับสาย เวลา ๑๙.๒๐ นาฬิกา ผู้ใช้หมายเลขดังกล่าวโทรศัพท์กลับมาหาพยาน พยานจำเสียงได้ว่าเป็นจำเลย เพราะจำเลยเป็นกรรมการวิสามัญฯ และเคยซักถามเรื่องงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ใช้เวลาสนทนากัน ๙ นาทีเศษ และเวลา ๑๙.๓๔ นาฬิกา จำเลยโทรศัพท์มาหาพยานอีกครั้ง ใช้เวลาสนทนากัน ๖ นาทีเศษ โดยเรื่องที่สนทนากันทั้งสองครั้งดังกล่าว มีใจความสำคัญว่า จำเลยแนะนำตัวเองว่า เป็นรองประธานคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ คนที่หนึ่ง แจ้งว่า “พรุ่งนี้ขอเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท” พยานจึงถามว่า “เหตุใดจึงตั้งงบประมาณเยอะจัง” จำเลยบอกว่า “ไม่ได้ตั้งงบประมาณ แต่ขอเป็นเงินสด” พยานตอบว่า “เงินเยอะขนาดนั้นจะไปหาจากที่ไหน” จำเลยบอกว่า “ถ้าอย่างนั้น ของานโครงการในภาคอีสานทั้งหมด” พยานจึงตอบว่า “ไม่ได้ เนื่องจากงานโครงการของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เป็นงานประเภท e-bidding” จำเลยบอกว่า

“ถ้าอย่างนั้น ของานที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท” ซึ่งพยานเข้าใจว่างานดังกล่าวเป็นงานที่ใช้เพียงวิธีตกลงราคา ซึ่งมีประมาณ ๓๖๐ แห่ง พยานจึงตอบว่า “ไม่ได้ เนื่องจากโครงการที่ต่ำกว่า ๕๐๐,๐๐๐ บาท เจ้าหน้าที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจะเป็นผู้ดำเนินการเองอยู่แล้ว” จำเลยบอกว่า “ถ้าไม่ให้ก็จะตัดงบประมาณของกรม ๑๐ เปอร์เซ็นต์” พยานจึงบอกว่า “หากจะตัดงบประมาณ ๑๐ เปอร์เซ็นต์ ของแต่ละโครงการแบบนี้ กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจะทำงานไม่ได้ หากจะตัดให้ตัดเป็นโครงการ หรือเป็นรายแห่ง” การสนทนาดังกล่าว มิได้สนทนาต่อเนื่องในครั้งเดียว เนื่องจากมีปัญหาสัญญาณโทรศัพท์หลุด ต้องโทรศัพท์ติดต่อกันหลายครั้ง ตามข้อมูลการใช้งานโทรศัพท์เคลื่อนที่เอกสารหมายเลข จ. ๒๕ หลังจากพยานเดินทางออกจากร้านอาหารเปียร์หิมะแล้ว ในคืนนั้นเวลา ๒๑.๒๕ นาฬิกา พยานโทรศัพท์ผ่านแอปพลิเคชันไลน์ไปหา นายภาคธ ถาวรภุชรัตน์ อธิบดีกรมทรัพยากรน้ำ เล่าให้ นายภาคธ ฟังว่า จำเลยโทรศัพท์มาเรียกเงินพยาน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท และโทรศัพท์ผ่านแอปพลิเคชันไลน์ไปเล่าเรื่องดังกล่าวให้ นายสุรินทร์ ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาน้ำบาดาลฟังด้วย บอกให้ นายสุรินทร์ เตรียมข้อมูลเพื่อไปชี้แจงให้พร้อม นอกจากนี้ วันรุ่งขึ้นเวลา ๗.๕๕ นาฬิกา พยานยังได้โทรศัพท์ไปเล่าให้ นายนริศ ขำนุรักษ์ ซึ่งเป็นเพื่อนพยานและเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรฟังอีกคนด้วย วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ ช่วงเข้า คณะอนุกรรมการพิจารณาแผนงานบูรณาการ ๒ ประชุมพิจารณางบประมาณกรมทรัพยากรน้ำบาดาล จำเลยเข้าร่วมประชุมตั้งข้อสังเกตและซักถามเกี่ยวกับโครงการที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลเป็นผู้ดำเนินการเอง เกี่ยวกับค่าเจาะบ่อบาดาลราคา ๑๗๑,๐๐๐ บาท การเบิกจ่ายเงินงบประมาณ และการกำหนดอัตราราคางาน ต่อหน่วยที่เท่ากันทุกจังหวัด ในช่วงแรกพยานเป็นผู้ชี้แจงด้วยตัวเอง แล้วให้ นายกุศล โชติรัตน์ รองอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล และ นายสุรินทร์ เป็นผู้ชี้แจงเกี่ยวกับงานด้านเทคนิคการขุดเจาะบ่อบาดาล ที่หน่วยงานดำเนินการเอง แต่จำเลยยังคงตั้งใจซักถามว่ามีการกำหนดราคาแพง และซักถามเกี่ยวกับการเบิกจ่ายค่าน้ำมันกับค่าเบี้ยเลี้ยงต่าง ๆ ระหว่างนั้นพยานลุกเดินออกจากห้องประชุมไปเข้าห้องน้ำ ได้พบกับ นางวันทนา อาชีวิวิทย์ ผู้อำนวยการส่วนงบประมาณกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ๑ สำนักงบประมาณ พยานพูดกับ นางวันทนา ว่า ตนอายุที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาล ถูกคณะอนุกรรมการซักถามเยอะ และเล่าให้ นางวันทนา ฟังว่า คืนวันที่ ๔ สิงหาคม ๒๕๖๓ มีอนุกรรมการโทรศัพท์มาเรียกเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท จากนั้น พยานกลับเข้าห้องประชุม และยืนขึ้นพูดว่า “พูดกันไม่รู้เรื่องหรอก เพราะเมื่อคืนนี้มีอนุกรรมการคนหนึ่งโทรไปหาผม ตบทรัพย์ผม ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ผมจะไปแฉลงข่าว” และมี นายศรัณย์วุฒิ ศรัณย์เกตุ

อนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ พูดขึ้นว่าจะพาพยานไปแถลงข่าว ประธานจึงสั่งพักการประชุม ในช่วงบ่ายจำเลยไม่เข้าร่วมประชุม บรรยายากในการประชุมเปลี่ยนไปจากช่วงเช้า คณะอนุกรรมการสอบถามพยานว่า กรมทรัพยากรน้ำบาดาลจะตัดลดงบประมาณเท่าใด พยานขอตัดร้อยละ ๑ เป็นเงินประมาณ ๑๒,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่ประธานคณะอนุกรรมการขอให้ตัดงบประมาณ ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท และพยานยินยอมให้ปรับลดงบประมาณตามจำนวนดังกล่าว ตามรายงานการประชุมเอกสารหมายเลข จ.๒๑ หน้า ๑๑๕๗/๑ ถึง ๑๑๖๘/๑ พยานไม่ได้บันทึกเสียงสนทนา ระหว่างพยานกับจำเลยไว้ ส่วนจำเลยนำสืบอ้างตนเองเป็นพยานเบิกความว่า จำเลยโทรศัพท์ไปหานายศักดิ์ดา พูดคุยเรื่องเอกสารแบบแปลนและประมาณการโครงการขุดเจาะบ่อบาดาล จำเลยไม่ได้เรียกเงิน นายศักดิ์ดา นั้น องค์คณะผู้พิพากษามีมติเสียงข้างมากเห็นว่า โจทก์มี นายศักดิ์ดา เป็นประจักษ์พยาน ที่รู้เห็นเรื่องที่จำเลยโทรศัพท์มาพูดเรียกเงินและขอร้องจาก นายศักดิ์ดา แต่จำเลยเบิกความปฏิเสธ คำเบิกความของ นายศักดิ์ดา และคำเบิกความของจำเลยมีลักษณะโต้แย้งกันอยู่ จึงต้องพิจารณาพยาน พฤติเหตุแวดล้อมประกอบกัน เมื่อพิจารณาคำเบิกความของ นายศักดิ์ดา ระบุเหตุการณ์เริ่มตั้งแต่ ในการประชุมคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ จำเลยได้พยายามซักถามซ้ำประเด็นเดิม ในลักษณะโจมตีงบประมาณอย่างผิดปกติ จนกระทั่งสุดท้ายเมื่อจำเลยไม่เข้าประชุมงบประมาณ ของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลจึงผ่านไปได้โดยใช้เวลาไม่นาน อันเป็นข้อบ่งชี้ว่าจำเลยไม่ได้ซักถาม เรื่องงบประมาณดังกล่าวในฐานะอนุกรรมการตามปกติทั่วไป อีกทั้งจำเลยดำรงตำแหน่ง เป็นรองประธานคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ คนที่หนึ่ง หากจำเลยเพียงแต่ต้องการ เอกสารแบบแปลนและประมาณราคา จำเลยก็สามารถมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการของ คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ดำเนินการให้ตามทางปฏิบัติที่เคยกระทำกันมาได้อยู่แล้ว ไม่มีความจำเป็นถึงขนาดที่จำเลยจะต้องโทรศัพท์ติดต่อกับ นายศักดิ์ดา ด้วยตนเองโดยไม่มีบุคคลอื่น ได้ยินข้อความสนทนาระหว่างจำเลยกับ นายศักดิ์ดา ทั้งถ้อยคำที่จำเลยพูดคุยกับ นายศักดิ์ดา ยังเกี่ยวพันไปถึงการขอเข้าเป็นผู้รับจ้างงานก่อสร้างของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลอันเป็นเรื่องเฉพาะตัว ของจำเลย ประกอบกับ นายศักดิ์ดา เป็นข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ ดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมทรัพยากรน้ำบาดาล เพิ่งรู้จักจำเลยครั้งแรกในการประชุมคณะกรรมการวิสามัญฯ แม้จำเลยจะมีข้อสังเกตและคำซักถาม เกี่ยวกับงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลหลายประเด็น รวมทั้งมีการขอเอกสารแบบแปลน และประมาณราคาก่อสร้างด้วย ซึ่งทำให้การชี้แจงตอบข้อซักถามของหน่วยงานมีความยุ่งยาก

มากกว่าปีที่ผ่านมาตามที่ นายชาดา ไทยเศรษฐ์ และ พันตำรวจเอก ทวี สอดส่อง ได้เบิกความในคดีหมายเลขดำที่ คมจ. ๔/๒๕๖๔ ของศาลฎีกา ว่า นายศักดิ์ดา มีอารมณ์ขุ่นเคืองจำเลยก็ตาม แต่ข้อนี้ก็เป็นความขัดแย้งกันเพียงเล็กน้อยเห็นได้จากที่ทั้งสองฝ่ายยังคงโทรศัพท์พูดคุยกันเป็นเวลานาน เหตุดังกล่าวจึงไม่น่าจะทำให้ นายศักดิ์ดา โกรธเคืองถึงขนาดสร้างเรื่องขึ้นมาใส่ร้ายจำเลย ซึ่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วยเรื่องร้ายแรงโดยปราศจากมูลความจริง เพราะเป็นการเสี่ยงที่ นายศักดิ์ดา อาจถูกดำเนินคดีทั้งทางอาญาและทางวินัยซึ่งจะมีผลกระทบต่อน้ำที่การงานของตนได้ หลังเกิดเหตุ นายศักดิ์ดา ได้โทรศัพท์ผ่านแอปพลิเคชันไลน์ไปเล่าเรื่องที่เกิดขึ้นให้ นายภาดล อิบติกรมทรัพยากรน้ำ และ นายสุรินทร์ ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาน้ำบาดาล ฟังว่าจำเลยโทรศัพท์มาเรียกเงินหรือของงาน และ นายนิรศ ขำนุรักษ์ พยานโจทก์ซึ่งดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นพยานเบิกความว่า วันที่ ๕ สิงหาคม ๒๕๖๓ เวลา ๗.๕๕ นาฬิกา นายศักดิ์ดา โทรศัพท์มาแล้วว่ามีอนุกรรมการโทรศัพท์มาเรียกเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท หากไม่ให้จะดัดงับประมาณ แต่ไม่บอกว่าผู้เรียกเงินคือใคร พยานโจทก์ทั้งสามปากต่างเบิกความยืนยันตรงกันว่า นายศักดิ์ดา แจ้งว่ามีอนุกรรมการคนหนึ่ง เรียกเงิน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท จาก นายศักดิ์ดา โดย นายภาดล และ นายสุรินทร์ เบิกความว่า นายศักดิ์ดา บอกว่าคนที่เรียกเงินคือจำเลย โดยบอกในคืนเกิดเหตุทันทีหลังจากพูดคุยทางโทรศัพท์กับจำเลย ทั้งเมื่อพิจารณาจากระยะเวลาที่จำเลยโทรศัพท์คุยกับ นายศักดิ์ดา เมื่อเวลา ๑๙.๒๐ นาฬิกา เป็นเวลา ๙ นาทีเศษ และเวลา ๑๙.๓๔ นาฬิกา เป็นเวลา ๖ นาทีเศษ รวมประมาณ ๑๕ นาที ตามข้อมูลการใช้งานโทรศัพท์เคลื่อนที่เอกสารหมายเลข จ.๒๕ แสดงให้เห็นว่าจำเลยและ นายศักดิ์ดา พูดคุยทางโทรศัพท์เป็นระยะเวลานานสอดคล้องกับที่ นายศักดิ์ดา กล่าวอ้างว่ามีการเจรจาต่อรอง จนนำไปสู่การเรียกเงิน จำนวน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท เมื่อไม่ได้จึงเปลี่ยนมาของงานแทนตามลำดับ ซึ่งหากเป็นการพูดคุยแค่เรื่องขอเอกสารแบบแปลนก็ไม่น่าจะต้องใช้ระยะเวลานานมากถึงเพียงนี้ นอกจากนี้ เหตุการณ์ดังกล่าวเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับบุคคลดังกล่าวหลายคน จึงไม่น่าเป็นไปได้ที่ นายศักดิ์ดา จะคิดวางแผนสร้างเรื่องโดยโทรศัพท์ไปบอกพยานโจทก์ทั้งสามว่าถูกจำเลยเรียกเงินหรือของงานตั้งแต่หลังการประชุมคณะอนุกรรมการ ทั้งยังปรากฏข้อเท็จจริงว่า นางนันทนา เป็นฝ่ายติดต่อกับ นายศักดิ์ดา ให้โทรศัพท์ไปหาจำเลยก่อน พฤติการณ์ที่เกิดขึ้นจึงไม่อยู่ในวิสัยที่ นายศักดิ์ดา จะวางแผนให้จำเลยเป็นฝ่ายเริ่มติดต่อก่อน ยิ่งกว่านั้น ในวันรุ่งขึ้น เมื่อมีการประชุมคณะอนุกรรมการ แผนงานบูรณาการ ๒ นายศักดิ์ดา ก็ได้พูดขึ้นมาในที่ประชุมยืนยันว่า เมื่อคืนนี้มีอนุกรรมการคนหนึ่ง

โทรไปหาผม ตบทรัพย์ผม ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ซึ่งมีลักษณะเป็นการพูดโต้ตอบด้วยความอัดอั้นกดดันจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในคืนเกิดเหตุโดยยังไม่ระบุชื่อจำเลยว่าเป็นผู้เรียกเงินหรือของงาน แสดงว่า นายศักดิ์ดาเพียงแต่ต้องการให้จำเลยหยุดซักถามเท่านั้น ซึ่งหากจำเลยไม่โทรศัพท์เรียกเงินและของงานก็ไม่มีเหตุที่นายศักดิ์ดา จะต้องพูดเรื่องที่ร้ายแรงเช่นนี้ในที่ประชุม หลังจากนั้น ช่วงบ่ายจำเลยก็ไม่เข้าประชุม คณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ เพื่อซักถามโต้แย้งงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลอีก นอกจากนี้ ข้อเท็จจริงยังได้ความจากที่ นายภาดล พยานโจทก์เบิกความอีกว่า ในคืนเกิดเหตุเวลาประมาณ ๑๙ นาฬิกา นางนันทนา โทรศัพท์ผ่านแอปพลิเคชันไลน์มาบอกให้พยานโทรศัพท์ไปหาจำเลย เรื่องงบประมาณกรมทรัพยากรน้ำที่จะเข้าที่ประชุมพรุ่งนี้ พยานจึงโทรศัพท์ไปหาจำเลยก่อน ต่อมาเวลา ๑๙.๑๕ นาฬิกา จำเลยโทรศัพท์กลับมาหาพยาน สอบถามเกี่ยวกับงบประมาณกรมทรัพยากรน้ำว่า มีงบอะไรบ้าง ลงที่ไหน และเวลา ๑๙.๕๐ นาฬิกา จำเลยโทรศัพท์มาหาพยานอีกครั้ง สอบถามเกี่ยวกับงานก่อสร้างของกรมทรัพยากรน้ำว่า ทำอย่างไรบ้าง ตนเป็นผู้รับเหมางานก่อสร้าง งบประมาณกรมทรัพยากรน้ำมีกี่ประเภท พยานอธิบายและขอร้องว่าอย่าตัดงบประมาณเลย แล้วจำเลยสอบถามว่า บริหารงบประมาณอย่างไร พยานตอบว่า ต้องทำ e-bidding ตั้งแต่มี e-bidding มีการฟันราคามา ๔ ถึง ๕ ปี แล้ว ซึ่งจำเลยพูดว่า อย่างนี้ก็บริหารไม่ได้สิ ผมเป็นผู้รับเหมา ผมมาคุมช่วยมัย พยานตอบว่า ยินดี เนื่องจากเป็นการทำ e-bidding ซึ่งพยานเข้าใจว่าการพูดดังกล่าวเป็นการพูดของงาน หลังจากนั้น เวลา ๒๑.๒๕ นาฬิกา นายศักดิ์ดา โทรศัพท์ผ่านแอปพลิเคชันไลน์มาสอบถามพยานว่า มีอนุกรรมการโทรศัพท์มาหาหรือไม่ พยานตอบว่า มีอนุกรรมการโทรศัพท์มาเกี่ยวกับเรื่องงบประมาณที่จะเข้าพรุ่งนี้ว่ามีงบอะไรบ้าง นายศักดิ์ดา เล่าว่า ของผม เขาเรียกเงินผม ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่ผมไม่ให้เพราะไม่มี ซึ่ง นายศักดิ์ดา บอกชื่อจำเลยให้ทราบด้วย นายภาดล ไม่ได้สร้างเรื่องกล่าวหาจำเลยจึงมีลักษณะเป็นคนกลาง คำเบิกความของ นายภาดล จึงมีน้ำหนักให้รับฟังจากคำเบิกความของ นายภาดล ในส่วนนี้แสดงให้เห็นว่าจำเลยขอรับงานจาก นายภาดล ซึ่งเป็นการกระทำในลักษณะเดียวกันกับที่จำเลยพูดคุยกับ นายศักดิ์ดา ในช่วงเวลาใกล้เคียงกัน เมื่อพิจารณาประกอบกับว่า นายศักดิ์ดา และ นายภาดล ต่างดำรงตำแหน่งอธิบดีกรมที่จะต้องไปชี้แจงเกี่ยวกับงบประมาณต่อคณะอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ที่มีจำเลยเป็นรองประธานในวันรุ่งขึ้น พฤติการณ์บ่งชี้ว่า จำเลยโทรศัพท์ไปเจรจาต่อรองผลประโยชน์จากโครงการที่จำเลยกำลังมีส่วนในการพิจารณางบประมาณดังที่ นายศักดิ์ดา และ นายภาดล พยานโจทก์ทั้งสองปากเบิกความ คำเบิกความของ นายศักดิ์ดา จึงมีเหตุผล

และสอดคล้องเชื่อมโยงกับพยานอื่นทำให้มีน้ำหนักน่าเชื่อถือ ส่วนข้อที่ นายศักดิ์ดา พุดตอที่ประชุมว่าได้บันทึกเสียงสนทนาระหว่าง นายศักดิ์ดา กับจำเลยไว้ แต่ความจริงไม่มีการบันทึกเสียงสนทนานั้น ได้ความตามรายงานการประชุมเอกสารหมายเลข จ.๒๑ หน้า ๑๑๕๕/๑ ถึง ๑๑๕๖/๑ ว่า ก่อนที่ นายศักดิ์ดา จะพุดถ้อยคำดังกล่าว จำเลยกับ นายศักดิ์ดา มีการซักถามชี้แจงโต้ตอบกันไปมา โดยจำเลยยังคงซักถามเกี่ยวกับโครงการเจาะบ่อบาดาลแห่งละ ๑๗๑,๐๐๐ บาท ที่กรมทรัพยากรน้ำบาดาลดำเนินการเองว่ามีราคาแพงกว่าการว่าจ้างเอกชน และมีข้อสงสัยเกี่ยวกับการเบิกจ่ายเงินค่าเบี้ยเลี้ยงและค่าน้ำมัน นายศักดิ์ดา ได้พุดว่า ถ้าจะประมูลเพื่อเอกชนเจาะ ถ้าบ่อบาดาลเสียหายขอให้ท่านรับผิดชอบ ผมยินดีเพื่อท่านจะมาประมูลงาน แล้วจำเลยพุดตอบว่า ผมไม่ใช่ผู้รับเหมา ซึ่งราคาเจาะบ่อบาดาลผู้แทนสำนักงานประมาณได้ชี้แจงไปแล้วว่า กำหนดตามอัตราราคางานต่อหน่วยตามบัญชีมาตรฐานของสำนักงานประมาณ พฤติการณ์แสดงให้เห็นว่าขณะนั้น นายศักดิ์ดา พุดถ้อยคำดังกล่าวออกไปด้วยอารมณ์เพียงเพื่อที่จะโต้ตอบจำเลย ทั้งภายหลัง นายศักดิ์ดา ก็ยอมรับเองว่าไม่มีการบันทึกเสียงข้อนี้จึงไม่ถึงกับเป็นพริฐทำให้คำเบิกความของ นายศักดิ์ดา มีน้ำหนักลดน้อยลงจนไม่น่าเชื่อถือ แม้ นายศักดิ์ดา จะเบิกความตอนหนึ่งว่า พยานเคยไปให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตประพฤติมิชอบ สภาผู้แทนราษฎร และคณะกรรมการการกฎหมาย การยุติธรรม และสิทธิมนุษยชน สภาผู้แทนราษฎร แต่พยานไม่ได้บอกชื่อและหมายเลขโทรศัพท์ของบุคคลที่โทรศัพท์มาก็ตาม แต่ นายศักดิ์ดา ก็ได้ทำบันทึกชี้แจงข้อเท็จจริงต่อปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ฉบับลงวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๓ กับไปให้ถ้อยคำต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในครั้งแรกเมื่อวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๖๓ ตามเอกสารหมายเลข จ.๒๔ และ จ.๒๘ โดยระบุหมายเลขโทรศัพท์และตำแหน่งของผู้ที่ติดต่อมาเรียกเงินหรือของงานแล้ว ซึ่งเป็นการระบุถึงข้อเท็จจริงที่สามารถเชื่อมโยงถึงตัวจำเลยได้แล้ว จึงนำไปสู่การตรวจสอบข้อมูลการใช้โทรศัพท์ระหว่าง นายศักดิ์ดา กับจำเลยตามเอกสารหมายเลข จ.๒๕ ทั้งต่อมา นายศักดิ์ดา ก็ให้ถ้อยคำเพิ่มเติมยืนยันข้อเท็จจริงว่า บุคคลที่โทรศัพท์มาเรียกเงินหรือของงานคือจำเลย ส่วนที่ นายศักดิ์ดา ทำบันทึกชี้แจงข้อเท็จจริงต่อปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และไปให้ถ้อยคำต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ว่า นายศักดิ์ดา โทรศัพท์ไปเล่าให้ นายภาดล ฟังและถามว่า มีคนโทรมาหาและขอเงินหรือไม่ นายภาดล ตอบว่า มี ขอผม ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ บาท แต่ผมไม่ยอม ซึ่งไม่ตรงกับที่ นายภาดล ได้ให้ถ้อยคำว่า จำเลยไม่ได้เรียกเงินจาก นายภาดล นั้น เห็นว่า นายภาดล ให้ถ้อยคำ

และเบิกความตรงกับคำเบิกความของ นายศักดิ์ดา ในสาระสำคัญว่า นายศักดิ์ดา เล่าเรื่องจำเลยโทรศัพท์มาเรียกเงินจาก นายศักดิ์ดา ส่วนที่จำเลยจะเรียกเงินจาก นายภาดล ด้วยหรือไม่เป็นเรื่องระหว่างจำเลยกับ นายภาดล ซึ่งเป็นคนละส่วนกัน จึงไม่ใช่ข้อพิพาทอีกเช่นกัน ส่วนที่จำเลยเบิกความว่า จำเลยโทรศัพท์ไปขอแบบแปลนจาก นายศักดิ์ดา โดยไม่ได้เรียกเงินหรือขอกงานจาก นายศักดิ์ดา นั้น หากจำเลยพุดคุยในเรื่องขอแบบแปลนในห้องประชุมดังที่อ้าง จำเลยย่อมจะพูดได้อย่างเปิดเผย จึงน่าจะมีบุคคลอื่นได้ยินข้อความสนทนาได้บ้าง แต่ นางนันทนา ที่โทรศัพท์ติดต่อ นายศักดิ์ดา หรือ นายจักรพันธ์ ต่างก็ไม่ทราบจำเลยพุดคุยกับ นายศักดิ์ดา ในเรื่องใด คำเบิกความของจำเลยจึงเลื่อนลอยไม่มีน้ำหนักให้รับฟัง ที่จำเลยอ้างว่าขณะที่จำเลยกำลังพุดคุยโทรศัพท์กับ นายศักดิ์ดา นางนันทนา มาขอโทรศัพท์จากจำเลยไปพุดคุยกับ นายศักดิ์ดา โดย นางนันทนา เดินออกไปพุดคุยโทรศัพท์กับ นายศักดิ์ดา นอกห้องประชุม แล้วนำโทรศัพท์ซึ่งได้วางสายไปก่อนแล้วมาคืนจำเลย นั้น ข้อนี้ได้รับความจาก นางนันทนา เบิกความว่า นางนันทนา ไม่ได้ขอโทรศัพท์จากจำเลยในขณะที่จำเลยกำลังพุดคุยอยู่กับ นายศักดิ์ดา ที่จำเลยอ้างว่า นายศักดิ์ดา ไม่เล่าเหตุการณ์ให้ พลตำรวจตรี วิวัฒน์ และ นายเต๋อ ฟังนั้น ก็ไม่ใช่เรื่องผิดปกติ เพราะจำเลยมีตำแหน่งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องร้ายแรงและไม่เกี่ยวข้องกับบุคคลทั้งสอง การที่ นายศักดิ์ดา ไม่เล่าให้บุคคลทั้งสองฟัง จึงไม่ใช่ข้อพิพาท และที่จำเลยอ้างว่า หลังเกิดเหตุ นายศักดิ์ดา ไม่ร้องทุกข์กล่าวโทษดำเนินคดีแก่จำเลยนั้น ได้รับความว่าหลังเกิดเหตุคณะกรรมการ ป.ป.ช. มีการตรวจสอบข้อเท็จจริงเบื้องต้นและต่อมาได้แต่งตั้งคณะกรรมการไต่สวนเพื่อดำเนินการไต่สวนเรื่องนี้แล้ว นายศักดิ์ดา จึงไม่จำเป็นต้องไปร้องทุกข์กล่าวโทษจำเลยอีก ข้ออ้างของจำเลยข้อนี้ฟังไม่ขึ้นจากเหตุผลที่วินิจฉัยมาแล้วข้างต้น พยานหลักฐานที่ไต่สวนมามีน้ำหนักมั่นคงรับฟังได้ว่า จำเลยได้กระทำตามข้อกล่าวหาในฟ้องจริง พยานหลักฐานของจำเลยไม่มีน้ำหนักหักล้างพยานหลักฐานโจทก์ได้

ปัญหาต้องวินิจฉัยประการสุดท้ายมีว่า การกระทำของจำเลยเป็นความผิดตามฟ้องหรือไม่ เห็นว่า จำเลยเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร กรรมการการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ และอนุกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ในคณะกรรมการการวิสามัญดังกล่าว จึงเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และเจ้าพนักงานของรัฐ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ และเป็นเจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา คณะกรรมการการวิสามัญฯ มีมติให้กำหนดกรอบแนวทาง

การพิจารณาของคณะกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ดังนี้ ๑. ขอบเขตอำนาจหน้าที่ในการพิจารณางบประมาณ ๒. กรอบแนวทางในการพิจารณา และ ๓. หลักเกณฑ์การปรับลดงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ จำนวน ๙ ข้อ ตามเอกสารหมายเลข ๑๙ หน้า ๙๒๖ ถึง ๙๓๒ จำเลยในฐานะคณะกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ ย่อมมีอำนาจหน้าที่เสนอความเห็นตามกรอบแนวทางการพิจารณา รวมถึงสามารถเสนอความเห็นในการปรับลดงบประมาณของหน่วยงานต่อที่ประชุมคณะกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ เพื่อให้ที่ประชุมพิจารณาลงมติเห็นชอบได้ และเสนอคณะกรรมการวิสามัญฯ พิจารณาต่อไป ดังนั้น จำเลยจึงสามารถซักถามและเสนอความเห็นต่อที่ประชุมได้ และมีสิทธิลงมติในทุกขั้นตอนของการพิจารณางบประมาณ โดยเฉพาะในฐานะกรรมการวิสามัญฯ จำเลยมีสิทธิชี้แจงเสนอความเห็นเกี่ยวกับงบประมาณต่อที่ประชุม หากจำเลยยังติดใจในงบประมาณส่วนใดก็มีสิทธิขอสงวนความเห็นเพื่ออภิปรายในสภาผู้แทนราษฎรได้ด้วย และข้อนี้ นายสรเดช ธรรมสาร นิติกรชำนาญการ กลุ่มงานคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี สำนักงานกรรมการ ๑ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ปฏิบัติหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการในคณะกรรมการวิสามัญฯ และผู้ช่วยเลขานุการประจำคณะกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ เป็นพยานเบิกความว่า คณะกรรมการวิสามัญฯ ยังคงมีอำนาจพิจารณาปรับลดงบประมาณที่ผ่านการพิจารณาของคณะกรรมการมาแล้วหรือไม่ก็ได้ ทั้งนี้ หน่วยงานที่ถูกปรับลดงบประมาณสามารถยื่นอุทธรณ์ผลการพิจารณาของคณะกรรมการต่อคณะกรรมการวิสามัญฯ ได้ ซึ่งข้อเท็จจริงก็ฟังเป็นยุติว่า ท้ายที่สุดคณะกรรมการวิสามัญพิจารณาร่างพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๔ ได้พิจารณาปรับลดงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ตามที่คณะกรรมการแผนงานบูรณาการ ๒ เสนอ ดังนี้ แม้จำเลยเพียงคนเดียวจะไม่มีอำนาจเด็ดขาดในการปรับลดงบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาลดังที่จำเลยอ้าง เพราะผลการพิจารณาต้องเป็นไปตามมติที่ประชุมก็ตาม แต่การเสนอความเห็นเกี่ยวกับงบประมาณในขั้นตอนต่าง ๆ ดังกล่าวถือได้ว่าเป็นอำนาจหน้าที่ของจำเลย ซึ่งจำเลยอาจเสนอความเห็นให้คุณหรือให้โทษแก่งบประมาณของหน่วยราชการที่พิจารณา การที่จำเลยโทรศัพท์ไปเรียกเงินและของานจากนายศักดิ์ดา ในการพิจารณางบประมาณของกรมทรัพยากรน้ำบาดาล ย่อมเป็นการกระทำในตำแหน่งและอยู่ในอำนาจหน้าที่ของจำเลยโดยตรง การกระทำของจำเลยดังกล่าวจึงเป็นการเรียก รับหรือยอมจะรับทรัพย์สิน หรือประโยชน์อื่นใดสำหรับจำเลยโดยมิชอบ เพื่อกระทำการหรือไม่กระทำการอย่างใด

ในตำแหน่งของจำเลย ไม่ว่าการนั้นจะชอบหรือมิชอบด้วยหน้าที่ และเป็นการปฏิบัติหรือละเว้น การปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ เพื่อให้เกิดความเสียหายแก่กรมทรัพยากรน้ำบาดาล และราชการ หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยทุจริตตามฟ้อง อนึ่ง เมื่อการกระทำของจำเลยเป็นความผิด ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๓ และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙ ซึ่งเป็นบทเฉพาะแล้ว จึงไม่จำเป็นต้องปรับบทความผิด ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๒ และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๕๗ ซึ่งเป็นบททั่วไปอีก

อนึ่ง พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “...ในกรณีที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่ง ทางการเมืองมีคำพิพากษาว่าผู้ถูกกล่าวหากระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหา ให้ผู้ต้องคำพิพากษานั้น พ้นจากตำแหน่งนับแต่วันหยุดปฏิบัติหน้าที่ และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของผู้นั้น และจะเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลาไม่เกินสิบปีด้วยหรือไม่ก็ได้” และวรรคสอง บัญญัติว่า “ผู้ใดถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งไม่ว่าในกรณีใด ผู้นั้นไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสมัครรับเลือก เป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตลอดไป และไม่มีสิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ” เห็นว่า ตามบทบัญญัติดังกล่าว ในกรณีที่ศาลฎีกา แผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีคำพิพากษาว่า จำเลยกระทำความผิดตามที่ถูกกล่าวหา ย่อมมีผลให้จำเลยพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๕ อันเป็นวันที่ศาลมีคำสั่งให้จำเลย หยุดปฏิบัติหน้าที่ในคดีนี้ และต้องถูกเพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งตลอดไป โดยไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้ง หรือสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตลอดไป และไม่มีสิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ กับให้ศาลมีอำนาจสั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งมีกำหนดเวลา ไม่เกินสิบปีด้วยหรือไม่ก็ได้ แต่เนื่องจากในคดีหมายเลขแดงที่ คมจ. ๑/๒๕๖๖ ของศาลฎีกา ศาลฎีกามีคำสั่งให้เพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของผู้คัดค้าน (จำเลยคดีนี้) มีกำหนดเวลา ๑๐ ปี นับแต่วันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๖ อันเป็นวันที่ศาลฎีกามีคำพิพากษาในคดีดังกล่าว ซึ่งการกระทำในคดีดังกล่าว เป็นการกระทำเดียวกันกับคดีนี้ จึงเห็นสมควรไม่สั่งเพิกถอนสิทธิเลือกตั้งของจำเลยในคดีนี้อีก

พิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗๓ ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙ การกระทำของจำเลยเป็นกรรมเดียวผิดต่อกฎหมายหลายบท ให้ลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๙ อันเป็นกฎหมายบทที่มีโทษหนักที่สุด ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๙๐ องค์คณะผู้พิพากษามีมติเสียงข้างมาก ลงโทษจำคุก ๖ ปี กับให้จำเลยพ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๖๕ อันเป็นวันที่ศาลมีคำสั่งให้จำเลยหยุดปฏิบัติหน้าที่ในคดีนี้ และให้เพิกถอนสิทธิสมัครรับเลือกตั้งของจำเลยตลอดไป โดยไม่มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งหรือสมัครรับเลือกเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่นตลอดไป และไม่มีสิทธิดำรงตำแหน่งทางการเมืองใด ๆ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๘๑ วรรคหนึ่งและวรรคสอง.

นายชัยเจริญ ดุษฎีพร

นายสิทธิศักดิ์ วนะชกิจ	นายเอกศักดิ์ ยันตรปกรณ
นายอุดม วัฒนธรรม	นายเอียรदनัย ธรรมดุษฎี
นายสมเกียรติ ตั้งสกุล	นางสุวิชา นาควัชระ
นายอำพันธ์ สมบัติสภาพรกุล	นายสาคร ตั้งวรรณวิบูลย์